

IDŐK TANUJA.

(EGYETEMES MAGYAR UJSÁG.)

Szerkesztői szállás és kiadó hivatal:

molnár-utca, 14. sz. a.

Szerk. iroda: váci utca, 19. sz. 2. em.

Előfizetési feltételek:

Pesten házhozhordással, valamint vidéken postai széküldéssel egész évre 16 frt., fél évre 8 frt., negyedévre 4 frt.

Megjelenik e lap vasárnapokat és ünnepeket kivéve mindennap.

Hirdetések háromszor hasábozott soraért vagy annak helyéért 5 ujkr. s 30 ujkr. bélyegdíj számítatik.

Msgr. Dupanloup és a Constitutionnel.

Az „Idők Tanuja” mult számainak egyikében megérinté, hogy a Constitutionnel *Rousseau*, a hajdani orleans-i püspök levelét előkereste a régi poros actákból, hogy azt saját céljainak támogatására a lelkes francia clerus ellenében idézhesse.

Ez ügyet közelebről tekinteni alig lehet érdekelen.

A francia kormány legutóbbi időkben mindent megkísértett, hogy az ottani főpapatok elnémítsa a szent szék jogainak védelmezésében, a clerus közt pedig meghasonlást idézzon elő. Az a laptalan okoskodások, a dolgok elferdítése, ráfogás, rágalom, sőt népboldogító eszmék földicsérése, a hazai clerus magasztalása s egyéb hasonló nem használnván, a kormány egyik közlönye, a Constitutionnel a sirok homályába szállt le, s onnan egy férfit idézett föl, kinek a francia clerust megcáfolnia kelle és szemére lobbantania a tulajást, melylyel az a szent atya jogait és világi fejedelemségét védi a megtámadások ellen, nem tekintvén senkire, még a francia kormány kívánataira sem! Védi pedig az igazság fegyverével azok ellen, kik nem egyedül a pápai trón romjain ohajtanak diadalt ülni, hanem...

Azonban a clerusnak vetett hurok magának a Constitutionnel-nek hullott nyakába, s őt szépen alá is rántá. Ugyanis: midőn a hajdani orleans-i püspök levelét, illetőleg egyik beszédét hozta föl msgr. Dupanloup, a mostani orleans-i főpap ellen, nem vette észre, hogy kétlű kardot ad ennek kezébe, kardot, melylyel habár fájdalommal és csak az ellenfél által kényszerítette, hajdani elődét, de leginkább a Constitutionnel fogja egy csapással leteríteni. A Constitutionnel roppant horderéjű okmányt vélt fölfedeztetnek

Rousseau levelében, és épen azért annak szerzőjét Franciaország egyik *legjelesebb férfinak* hirdeti a nagyvilág előtt, hogy ezáltal tekintélyt szerezzen és döntő erőt kölcsönözzön az okoknak, melyekkel kétes ügyét védi, védi mondhatlan macakassággal.

Csak ez kelle! Ezen fölfedezett okmány közzététele s földicsérése által elzárta maga előtt a kibuvó ajtócskát, melyen át szükség esetében menekülhetett volna a mostani lánglelkű orleans-i püspök cáfolatai elől; de ime ott áll a Constitutionnel oly szűk térre szorítva, honnan a menekülés lehetetlen.

Azt hitte ő: az okmány föltámasztásával a meghasonlás üszkét vetheti a francia clerus harc-edzett sorai közé, s ezen fölhívásra azonnal számosan elhagyandják az örök szikla várát, elhagyják az igazság hősintű zászlaját, és a Szajna hullámain evező ingatag hajó tarka lobogójához pártolandnak át. Azonban a Constitutionnel is az ármánykodás közsorsa érte; mert midőn az ellenek halálos csapást készített, épen akkor érte el őt az igazságnak büntető ostroma.

A sokszor idézett lap állítja, hogy a kérdéses püspöki levél „*menten minden emberi befolyástól és minden hivatali kényszerítől*” iratott. És ime a mindenben csak az igazságot kereső s védő püspöki utód oly okmányokat állít a világ káprázó szeme elé, melyek épen az ellenkezőt tanúsítják. Rousseau épen a nevezetessé vált levél, vagy inkább beszéd érdekében ezeket írta *Portalisnak*, az akkori cultusministernek: „Julius 1-én 1810. Kézbesítém Nagyméltóságodnak a beszéd másolatát, melyet én *april 24-én kelt kíriratának következtében papnöveldémbentarték.*” A miniszter a püspöknek nem válaszolt az őt dicséretesen jellemző okoknál fogva, mi a főpapot föltötte nyugtalanítá; azért 25 nap mulva ismét

Teljes-számú példányok még megrendelhetők.

kéri a misztertert, miszerént ötet megnyugtlatni kegyeskedjék: „Nagyméltóságodnak ezen folytonos hallgatása — írja — véghetetlenül kínos nekem. Tán többet is kellett volna mondanom? vagy tán sokat is tettem? Kérem Nagyméltóságodat, mentsen föl engem ez aggodalomtól.“

Ehhez, úgy véljük, alig kell commentár. Elégké kitűnik belőle: mennyire menten minden emberi befolyástól és minden hivatali kényesztől írta s tartotta a hajdani orleans-i főpap beszédét, melynek a Constitutionnel oly roppant horderőt tulajdonított! De így jár az álnokság többnyire, midőn az igazságot megdönteni törekszik, és pedig oly csalárdul választani indokokkal, melyek fölfületesen tekintve a cáfolhatlanság színezetét viselik homlokukon.

Ekkép a Constitutionnel egyik főállítmánya tönkre tétetvén, a másikat is, melyben Rousseau főpapat tudományosnak és kitűnő erényekkel ékeskedőnek mondja, hasonló sors éri. — Kénytelen vala itt is a derék utód, habár, mint érintők, benső fájdalommal földeríteni az igazságot, melynek védelme minden tekintet- és érdeken fölül áll. Cáfolhatlan okmányok igazolják, hogy mindaz, ami ezen Rousseautól fönmaradt vagy ami tudatik róla, őt mint középszerű tehetséget tünteti föl, és mint quarló és ingatag jellemet, mely azonnal kész hódolni s alkalmazkodni. — Vagy nem erre mutat-e az, midőn ő a császárt egy Dávidnak, Salamonnak, Joziásnak nevezi? midőn különös lénynek, rendkívüli halandónak, az isteni megfoghatlan végzése eszközének, mely részese alkotó mindentelenségének, mondja?

Ezen jellem-gyöngösesége még inkább kitűnik, ha olvassuk, mit tőn, midőn meghallá VII. Pius pápának elfogatását és fogságba való hurcoltatását; nem hogy részvétét tanúsította volna, hanem legelső teendője volt az ország főcancellárjának írni a többek közt ezeket is: „Most kötelessége a gallicán egyház pásztorainak még szorosabban a császár trónja köré seregleni, s a valkuzgalmat és gonoszságot akadályoztatni, nehogy elgüteltségeket okozzon a hívők községeiben, kik inkább jámborok, mint fölvilágosodottak.“ Ugyanezen soraiban Cambacéres-t, a főcancellárt, biztosítja egész alázatossággal, miszerént sohasem fogja feledni befolyásos kegyességét, melyvel a főpásztori állomás elnyerésében őtet segítette.

Tegyük ezekhez ama gyarlóságát, mint törekedett a bárói címet elnyerni különféle kérelmezések által, és egyéb, papságához menesztett körleveleit: egy bizonyára egy oly férfiú állandó előttünk, kit a Constitutionnel balul nevezett szentnek és Franciaország díszének. S mindezt természetesen azért, hogy vele a francia clerust tévútra vezesse: azonban roppantul csalódott!

A tanulság pedig mindezekből ez: a kajánul megsértett igazság a sértő félén többnyire megboszulja magát. — Végül a Constitutionnel párthiveinek ezeket lehet sugni: „Mint a szelektől szétszórt polyva, olyan a hamisság az igazság döntő ereje előtt.“

LAPSZEMLE.

A „Religio“ f. é. 12. számában nr. Somogyi Károly szerkesztő tollából, „Igazolásul“ cím alatt a következőket olvassuk: Mit a „Religio“ legközelebbi számában is kijelentettünk (93. l.), ujjlag ismételtük, hogy mi, személytünk illetőleg, mindazon „gyanusítások“, „sophismák- és piszkolódásokra“, melyekkel irányunkban föl lépni némelyek nem tartják méltóságuk alattinak, megvetéssel feléni, elég erősekül éreztük magunkat: míg a komolyan emelt, ámbátor alaptalan vádak, a töltök nyilatkozatot váró, s jogosan megkívánó t. közönség iránti tiszteletből, az általa ajándékozott bizodalom, s hitel érdekében is, megcafolni, kötelességünknek tartjuk. Az ez ügyre vonatkozó folytonos, és részént élő szóval, részént írásban tett kérdések (miután a már megtörténtet meg nem történté tenni minden hallgatás és békeszeretet sem képes), mellőzni lehetetlen. Az eszmék harca megkezdett: még pedig előbb, hogy sem egy szóval is jelt adtunk volna rá; s e harc, habár a legtávolabbról sem akarók azt érinteni, nálunk nélkül is folya. Pedig hogy a „Religio“ szerkesztője se vonja ki magát e mérő simítgatással ki nem egyenlíthető, hanem az egyház- és catholicismusra nézve lehető legjobbban és hamarabb eldönteni kívánt kérdés megfajtésából, legalább az ezt megkísérlelni akarók előtt ne zárja el az utat a nyilatkozásra: az csakugyan méltányos ohajtás; melynek megfelelni végre is elengedhetlen tartozásá válik. — Nem csak megengedett-, de dicseretesnek is tartjuk mi az apostoli példákat utánözva, elmondhatni részünkről: „Mihl autem pro minimo est, ut a vobis iudicer, aut ab humano die“ (I. Kor. 4. 3.): de nekünk még kevésbé szabad, gyarlóságunk öntudatában, arról megfellekezni, mikép — jöllehet ez ügyben öntudatunk nem vádol, ezzel még nem vagyunk mások előtt igazolva. („Sed non in hoc iustificatus sum.“)

E hallgatás könnyebb volt eddig ráuk nézve: mivel a „Pesti Napló“-t olvasni megszűnvn, okot a folszólalásra nem igen találtunk. Megszűntünk pedig azóta midőn láttuk, hogy ott nem az igaz- és jobbról meggyőződés öszinte kívánata vezérli a vitaközök tollát; hanem, egy ellemmondást nem tűrő, de az igazságnak elment állant szinte nem bíró, s azért bosznt forraló gőg, gyanakodó párterdek, s főleg a vágy: a gyűlölt ellenfélt minden áron és egészen, anyagi- s erkölcsileg, megsemmisíteni, ártathatná tenni... Csak is így lehetett szenteskedő képmutatással vádolni e lapban ugyanazt, ki még néhány hónap előtt is oly jellemzilárd és következetes egyénlül mutatott be; kiről még az elveiben nem osztozók is elhíhetik azt legalább, hogy amit mond, meggyőződsébsből mondja*). Csak is így stílydedhetet a

* Érdekes ellentét! A „Pesti Napló“ 1859-diki, 90-ik számában, épen a legtudományosabb és tekintélyesebb dolgozótlár, Cs. A. ur (t. Királyi Pál ur, mint szerkesztő engedelmevel) ekkép jellemez: „Különbözök lehetnek az ítéletek a „Religio“ tisztelt szerkesztőjének nézetei felől egy és más tárgyban, főleg a bílcselni téren... Amnyit azonban mindenki kénytelen elismerni, hogy... minden, a mit ír, mely meggyőződsébsből fakad nála; pozitív szellem, mely min-

kajá-
nyire
onnel
zelek-
igaz-

nevezett lap odáig, hogy a szerk. személye ellen irányzott, de az isteni gondviselés által kegyesen elhárított, s egyedül védtelen növérét ért gyilkos megtámadást (melyről ő maga is ovakodott szót tenni előbb, mint a folyamatban levő törvényes nyomozás bevégeztetnék, s egészen *hiteles* adatokra hivatkozhatnék), oly szín- és módorban adta elő, hogy olvasói, hallva ezen állítólagos bántalmazás' és annak nevétségesekké tett körülményei felől, hajlandók lehetnek az egészet mesének tartani, melynek keletkezéért hihetőleg az állítólag bántalmazott nők, vagy éppen a 'Religio' szerkesztője fog még felelőssé tétetni*). Eddig tehát a hallgatás lehetséges és indokolt volt. A Pesti Napló' mindenkép igyekezett eljáráni azon szép hivatásban (!), hogy ama kis hiteltől, melylyel az általa kizárólagos jogon elsajátítani kívánt, 'kath. intelligencia' előtt is dícselkedhetni szerencsénk van, végkép megfoszson. De ez egészen szokott dolog volt, és így nem tűnhetett föl. Mintán azonban egyik cikksorozatát a 'Kath. Néplap' is fölvetette; s így közvetlenül azon olvasó-közönség elé hozott az ügy, mely a miénk is: szültségesnek látszhat *sokak* előtt, miszerént az e cikksorozatban foglalt vádakak illetőleg magunkat igazoljuk. A 'Kath. Néplap' ezáltal, szerény nézetünk szerént, ha nem lealacsonyító, mindenesetre föltehető compromittáló szerepet vállalt el: magát uszályhordozó-jaul vallva be egy *politikai* lapnak. Mely ugyan darab idő óta a Sz.-István-Társulat elnöksége által, hivatalos lap gyanánt, csakhogy jogtalanul használtatik; a társulat ügyeire vonatkozó jelentéseket, beszédekét stb. legelső, sokszor egyedül is hozván. . . . Vagy talán saját felelőssége alatti, s maga jó szántából vette föl a 'Kath. Néplap' szerkesztője e cikksorozatot lapjába; s nem sajnálta a költséget az e célra szánt félnyári pótléktól? Természetesen így a felelősség jobban terhelni őt, hogy sem a Pesti Napló', ama kath. közönség irányában, melynek lelki épülésére az kiadatni rendeltetett. Azonban bármint legyen a dolog (hiszen az idézetek utánnézése miatt szükségesé vált olvasás következtében, majd megtudjuk most már magunk is, mire kell és érdemes felelni), annyit tagadhatlan, hogy mi ez ügyben a t. közönséget illeti, s hozzá tartozik (mit a t. főlszólalók fog-nak legjobban megítélhetni), ahhoz szólni nekik is jö-
gik van. S közölök itt egy, köztiszteltelen álló egyéni-
sége, s egész vidéke súlyjával veti szavazatát a mér-
legbe, melyet a nyilvánosságtól elfogni annál kevésbbé

den kételyt kizár; *határozott írói jellem*, mely minden ellen-
kező iránynyal, melyet veszélyesnek tart, bátran száll
szembe *anélkül, hogy egyébbel törődne, mint azzal, amit
igaznak tud és hiszen.* Vajjon mikép egyeztetőd meg e
jellemzessel oly szenteskedés (e szót ismert értelmében
véve), minőt ugyanezen lap, ugyanazon szerkesztő alatt,
néhány hónappal utóbb mer szemembe hányni, nem tudom
melyik „golya“-féle cikkében? (Mert csak másk előadásá
után értesülünk e rendkívül elme, és még több jóakarata-
tal irt cikkről, melyben a nevezett szárnyas gondolataig
hág föl a politikai bölcsesség magas régióiba tévedt író.)
Vagy azt tartja, hogy ama főnebbi ítélet *csak* tek. Csengery
A. uré volt; de a mostani már egészen övé! Lehet; de
alig kerülend nagy fejtörésbe kitalálni, hogy kinek ítele-
tére adandnak az okos emberek többet; valamint azt is
könnyű sejtetni, hogy kinek véleménye válik a véleménye-
zőnek ugyan nagyobb becsületére, de annak is nagyobb
megtiszteltetésére, kit az sujt, vagy dicser.

*) Föl lehet említeni, hogy a 'Pesti Napló'
szerkesztője az ügyről, talán a tanuk vallomása után
(melyről mi nem vagyunk hivatalosan értesítve), többet
tud; mint mi; s e tudomásával annak idejében és helyén kellő
szolgálatot fog a jó ügynek, mely mindig az igazságé, tenni.

bihettük magunkat följosítottakul, minthogy éppen az
vala mindig ol ajtásunk, hogy ezen, a szenvedélyeket
oly könnyen fölzigató kérdésben olyanok hallassák szav-
ukat, és viseljék a békebíró szerepét, kiknek, mint tá-
volabb állóknak, részben még csak személyökről sem
ismerteknek, könnyebben sikerülhet az igazságtalansá-
got vagy önelismerésre bírnai részrehajlatlan föllepések,
vagy megszegyeníteni s elnémitani világos okaik által.

I.

Jól tudjuk, miként e lapok t. szerkesztője, igaz
ügyének megvédésében nem szorult a mi avatlatlan tol-
lunk segedelmére: mindazonáltal azon nézettől vezérel-
tetve, miszerént az igazság földerítésének érdekében ta-
lán nem fog ártani, ha azok is, kik a vita színhelyétől
és személyiségeitől, tehát a személyes, vagy pártfeleke-
zeti vonatkozásoktól is *távol* levén, a részrehajlás kísérte-
tének kevésbbé kitétetvek, egy-két *higgadt, komoly* szót
vetnek a latba: mi is tollat fogunk, hogy az érdeklettek
tájékoztására, a vidék ítéletét, legalább részben, tolmá-
csoljuk: annál inkább, mert némely részről máris annyira
tulhajlatnak a dolgok, miszerént elvégre a Sz.-István-
Társulat ügyét komolyan föltenünk kell. . . . Pedig e
társulat ügye nem az elnökség és választmány kizáró-
lagos tulajdona, vagy éppen játszó-labdája, hanem édes
mindnyájunk hön ölet nagy és szent érdeke. . . .

Mély fájdalom fogott el bennünket, midőn arról
kellett értesülnünk, (s e részben a 'Pesti Napló'-é az
'érdem' elsője), hogy a Sz.-István-Társulat kebelében,
azaz: helyesen szólva, annak kormányzó testületében
(mert hiszen az elnökség és választmány együttvéve
még *nem* az egész társulat), viszály tört ki. Amde ha-
már ennek tudása fájó érzetet keltett keblünkben: mit
kell vala éreznünk akkor, midőn a 'Kath. Néplap' ez
évi 5-ik számában, a B. L. betűkkel alájegyzett cikkszo-
roszatot olvastuk! — Mi ugyan ezen aléttük alatti, ha ex
ungue leonem' helyesen sejtjük, egészen más nevet hi-
szünk rejteni. . . . de legyen bárki e cikkek írója, mi, mint
a Sz.-István-Társulat tagjai s a 'Kath. Néplap' előzetői.
a katolikus nép jól fölfigott érdekében ezennel ovást
tesztünk az ellen, hogy a kath. nép épülésére szánt la-
p-nak basábjai *ily botránykötőtől, minden jó érzésből gnyit
ízó cikkekkel tiltassanak be*; s komolyan fölhiujuk az el-
nökséget, hogy e botrányos visszaélésnek elejét vegye,
s a B. L. féle cikkek íróját oda utasítsa, miszerént cik-
kei számára *azokhoz méltó* lapokat keressen magának. —
Folytassa munkáját ott, a hol kezdte. . . .

De térjünk a dolog érdemére. Az egész viszály,
mely S. K. ur ellen felszítottott, egy igen tetemes logikai
hibában sanylik, tudnillik: „fallacia suppositi laborat.“
Boesánat, hogy latinizálók; de hiában: én még latinul
tanultam a Logicát; és megvallom, e szabatos nyelv mi-
szavait alig tudom egész pontosággal édes nemzeti nyel-
vünkön visszaadni. Olyan ezen vita, mint a kártyavár,
mely rend- és terv szerént fölépítve, egy szép épület
minden tökélyével kecsegteti a szemet; csakhogy aipja
nincsen. Ugyanis a S. K. ur ellen kellett vihar azon ha-
mis alapföltevésen nyugszik, hogy ő: a 'Religio' mult
évi 44-dik számába igtatott cikkében „politizált; politi-
kai horderejű cikket“ adott ki; „a Sz.-István-Társulat
az „Id. Tanujá“-val solidaritásba hozni törekedett, „a tár-
sulat létét egy bizonytalan jellemű, s még bizonytalanabb
sikertől lapért kockáztatta“ stb. A S. K. ur ellen használt
syllogismus tehát így hangzik: a Sz.-István-Társulat ve-
zérelvtől mondta ki, hogy politikába nem avatkozott;
atqui S. K. a 'Religio', tehát a Sz.-István-Társulat lapja,
44-dik számába politikai horderejű cikket igtatott: ergo
S. K.-t (talán meg kellett inteni, vagy *cikkét* desavou-
álni? nem, hanem) el kellett a szerkesztőségétől mozdí-
*

követke-
or olvas-
s köztök
ték, hogy
időtték a
ndék Ta-
nem ve-
város szí-

kat B. L.
hiszen e
mint a
nyok, és
k hegye
n egyik
gazolt s
zonyára
s siker-
alou ily
efkek-
etk.)

olyó hó
ros ka-
niának.
t tánc-
lki l a
fordit-
ásokát
rték. A
t, s az
etökre
szám-
nyanya-
y szép
sajá-
z nem
y az
metlen
írály-
ar ru-

ennyi
t első
a Fe-
foly,
vege-
e vá-
saját
véd-
dött-
ntusa

tjab-
ad-
gio-
sem
k.
fog,
ny
djon
ele-
ilá-
t a

gr. Haller altbagny ur ő excellentiája által kegyesen fogadtatott, s reményt nyert, hogy a közmunka erejének saját megvédésére való fordítása megengedtetik; de ez csak palliatív gyógyszer lenne. Kívánatos, hogy a megkezdett víz szabályozási munkálatok hova hamarabb bevégeztesse. — Időjárásunk nem nyújt semmi reményt arra, hogy a víz alatt álló vidékek megszabaduljanak. Az eső folyvást esik, emiatt az utak járhatlanok, a szegény gazda ember terményét piacra nem szállíthatja, noha legújabbban a gabonaneműek ára némi lendületnek örvendő. Hasonló a baj a dohánynyal is. — mely vidékünkön nagy mérvben termesztetik — s a megyesi dohánybélváltó hivatal megszüntével, nagy vidék kénytelen azt Csabára szállítani, de a gazdának ártal kell, s így csak ráadja magát, hogy a nyári esők által kiszapított takarmányon telet jószággal megkísértse a veszélyes útat. Szóval: megnehezült az idők viharos járása fölöttünk. A sok baj közt vigasztal meg az őszi vetés, mely eddig jól áll, a repce is kiálta a sarat, de még ezután a tavaszi fagyok, meg a pusztító férgek próbálják meg. No de megsegít az Isten!

POLITIKAI MOZZANATOK.

Francia- és Olaszország. Aki Thouvenelnek tegnapi számunkban közölt sürgönyét figyelemmel elolvasta, annak legelőször is azon eszme fog eszébe ötleni, hogy III. Napoleon csakugyan olyan férfinak talált benne, milyent eddig nélkülözött. Waleszky gróf Thouvenel elődje sokkal egyszerűbb, kendőzetlenebb természetű, semhogy a francia császár politikai tömkelegének tekervényei közt tájékozhatta volna magát. A hosszas szolgálat, ügyviteli gyakorlat nem simította meg eléggé, nem tette hajlékonyvá. Ő azt vélte, hogy a Villafrancától az olasz ügy megoldására vezető útnak egyenesnek kell lennie, és ime tévedésért megalkott. Henne hiányzott az éles és kipuhatólni eszázári ura hallgatagságának okait, ő nem bírt a kegyencek ama bökölő szolgálatakségével, kik a felsőbb akarat előtt anélkül hogy egy percig is haboznának, minden ellenvetés nélkül meghajolni tudnak. Egyszer csak azon vette észre magát, hogy elveszté a napoleoni eszme fonalát, s ezzel egyszersmint állását is. Az új politikának, mely anélkül, hogy Waleszky sejtette volna, még az ő kormánya alatt kezdett visszatérni a háttér homályából, a természetes határok visszaállítására célzó új politikának új egyéniségre volt szüksége, ki az új hivatalnok szokott buzgal-mával eléggé naiv legyen a szerződésileg átvállalt kötelezettségek nem teljesítésének szépszavérrel szép és Európa előtt tetszetős színt adni. Ezen rövid előzmény után térjünk vissza Thouvenel sürgönyére. Russel lord e sürgönyben a tudvalévő angol javaslatok elfogadását látja és bizonyítékaul veszi azt a párisi és angol kormányok egyetértésének; de ha Thouvenel a három első javaslatra vonatkozólag semmi jogföntartást nem tett volna, hanem azt csupán a negyedikre nézve teendete, akkor már magában is ez annyit jelentene: mint elvetni az angol javaslatokat; mert a közép-olasz ügyben van tulajdonképen az olasz kérdés velleje. Ezen pontnak megtagadása megbuktatná a többi is. Ha Russel lord ennek dacára mégis azt állítja, hogy a londoni és párisi udvarok egyetértének, ezzel csak annyit akarhatott mondani, hogy Angolország „hü szövetségeseinek“ már odaállozta Niz-zát és Savoyát. De ez biztonságát fenyegeti nem csak Angolországban, hanem a szárazföldi államoknak is. Angolországban, nincs joga, specifiens érdekei miatt biztonságot zavarni. Ha Angolország saját maga lesz hüten jelen nagyságának elvéhez és ha az ottani közvé-

lemény ily időre lépést jóváhagy, ám tegye. A szárazföldi államoknak egészen más kötelmeik, érdekeik vannak. Nizza és Savoya Franc aország kezében egész Olaszországot francia befolyás alá juttatná nem csak, sőt ez kezdete volna a kiterjeszkedésnek, melynek következményeit mindenki sejtheti. Positiv tudósításaink még nincsenek ugyan arról, hogy mit felelt Porosz- és Oroszország az angol javaslatokra, de ezeknek visszautasítása csaknem bizonyos. Ha czesetben is még habozni fogna Anglia és nem csatlakoznék a szárazföldi államokhoz megszüntetői a közbajt, akkor mindenesetre örömmel fogná egész Közép-Európa üdvözölni azon napot, melyen az angol népek ismét töleledő közérzlete megugratná azon miniszteriumot, mely képtelenség és méltatlannak mutatá magát, hiven megőrizni a politika azon hagyományait, melyeknek köszönheti jelen világ-nagyságát.

Az O. D. P. szerint, Apponyi gróf már átadta Londonban a bécsi kabinet válaszat az angol javaslatokra. Az érintett lap párisi levelezője azt írja, hogy az első pontra (benem-avatkozás) azt felelték Bécsben, hogy Ausztriának legkevésbé sincs szándéka fegyveres beavatkozást tenni, de a cs. kabinet irásbeli kötelezettséget e tekintetben nem vállalhat magára. A második pontra (a francia csapatoknak kivonása Rómából és Lombardiából) vonatkozólag, Ausztria e jóakaratu kivanatot osztja, anélkülkül azonban, hogy annak nagy fontosságot tulajdonítani. Ami a harmadik pontot (Vélenec) illeti, Ausztria kijelenté, hogy tudni fogja mindig területét védelmezni. A negyedik pontra (újabb szavazás és csatlakozás) vonatkozólag a válasz ugy hangzott, hogy Ausztria a jelen állapotot Közép-Olaszországban törvénytelennek tekinti, hogy tehát az újabb szavazás iránt közönytvel viseltetik, hogy továbbá e tekintetben csupán a zürichi szerződés lehet irányadó, és hogy, ha ez meg fogna seretni, Ausztria nem szándékozik ugyan annak érvényét fegyvererővel kivívni, de ünnepélyes óvast fogna tenni a szerződés megszegése ellen. (Az „O. D. P.“ eme közvéleménye nem csak megerősíti az eddigi tudósításokat, hanem ki is egészíti azokat).

Darab idő óta egy tervről beszélnek, mely szerint a megbukott congressus helyett értekezlet fogának tartani a nagyhatalmak. Egy párisi tudósítás e tárgyban így hangzik: Diplomatiakörökben a brit javaslatokat teljesen megbukottaknak tekintik, de igen valószínű, hogy az öt nagyhatalom nem sokára értekezletet tartand egy új pacificatioi terv kidolgozására. Az értekezlet eszméje ezttal, mint mondják, Oroszország agyában villant meg, és Poroszországnál azonnal vízhangra is talált, minthogy Ausztria és Franciaország, melyek congressusra lönek meghívásokat, ezt csupa értekezlettel föl nem válthatják. E két utóbbi is azonban hajlandónak nyilatkozott az értekezletben résztvenni annyival is inkább, minthogy a congressus összeállése egyelőre lehetlenné vált. Cavour tartva attól, hogy ezen értekezlet, melyre Piemont természetesen nem fogna meghívatot, a csatlakozási terv dugába döl, kettőzötett tevékenységet fejt ki, hogy annexioi tervét a lehető leghamarabb valósítsa, bevégzett ténynyé tegye. (Valóban ritkítja párját a történelemben, hogy egy kis állam minisztere oly könnyen vezethette volna orránál fogva egész Európát).

Mint hírlik, Cavour új köriratot intézett különböző hatalmakhoz, Panaszt emel ebben Ausztriának fenyegető állása ellen Velencében, és jelenti, hogy e miatt kénytelen 40 milliónyi kölcsönt tenni és ismét 40,000 embert szólitani fegyver alá.

Dupanloup orleans-i püspök a napokban hosszasan értekezett a császárral.

Veuillot Lajos, az „Univers“ volt főszerkesztője,

mint mondják, a császárnak különös kívánatára és a párisi nuntius buzgó közbenjárására a római vaspályagazgatóság-tanácsosává nevezetett volna ki.

Nápolyból febr. 4. ról írják, hogy a nápolyi beavatkozás az egyházi államokban el lenne határozva. (Ha ez való, akkor más térre lesz vezethető az olasz kérdés.) — A király parancsot adott, hogy mindazok, kik politikai gyanukért elfogattak, szabadon bocsáttassanak. A legnagyobb mérvű intézkedések történtek a nápolyi és szicíliai népségek jóllétének biztosítására.

— *Leomartine* szót emelt a szent atya mellett; közelebbiől ezt írta Poujoulatnak: „En hiszek a közjogban. Oly hatalomnak megsemmisítése, melylyel nem folytatunk háborút, ha mindjárt congressus által történik is az, nem lehet a közjog alapja.”

A Stambulban kiütött forradalomról tett tudósítás merőben alaptalan. — E hirt lejelözlő a „Pays“ közlé; most visszatér a nyugalomra, de azt a világrét sem teszi hozzá, hogy ő bocsátja a hírlapi kacsát.

A szárd királyt Carignan herceg, Cavour és Jacini fogják Milanóba elkísérni.

A berlini sürgöny szerént, Schleinitznek válasza az angol javaslatokra azt köti ki, hogy Poroszország egyúttal a legitimitas elvének megsértése ellen óvást tesz. —

Mint tudjuk, III. Napoleon a Piemont által Savoya és Nizza átengedése ellen előidézett nehézségek folytán Közép-Olaszországnak már megkezdett hozzászólását Piemonthoz erőlyes lépések által el tudta Turinban használni. Egyúttal meghagyta Vaillant tábornagnak, hogy készen legyen egész seregével Toscanába indulni.

— A császár alkalmasint csak fenyegetőzni akart, hogy azon esetben, ha Cavour az anxiozt elnapolni nem akarja, szükség esetében Közép-Olaszország csatlakozását erőly is megátolni lehessen. Cavourt ez elejénte nem riasztotta vissza, és csak akkor engedett, midőn sir J. Hudson angol követ kijelenté, hogy az annexióval egyelőre föl kell hagyni, minthogy az angol kormány épen fontos tárgyalásokat sző e tárgyban a francia udvarral, melyeknek csak egy lesz sikere, ha Piemont egyelőre szüvedőleg tartja magát. Erre Cavour elhatározta a csatlakozási mozgalom fölfüggesztését. A Közép-Olaszországba rendelt piemonti csapatok, mint már közöltük, ellenparancsot kaptak, ugy nemkülömben a közép-olaszországi csapatok is, melyeknek Lombardiába kellett volna menniök. Vaillant tábornagy is megszüntette az indulási készületeket.

Desambrois Párisból visszahívottait, helyette Nigra és Arese küldettek el Párisba és Londonba.

Angolország. (*Parlamenti tárgyalás.*) *Felsőházi ülés.* Normanby marquis jelenti, hogy kedden indítványozni fogja előterjesztését amaz utasításoknak, melyeket a toscanai ideiglenes kormánytól Florencben hitelesített angol ügyvivő kapott, s melyek által meghagyatott neki jan. 1-jén Buoncompagni hivatalos elfogadásán jelen lenni. A közönségben azon nézet uralkodik, hogy ebben eltérés történt a diplomatiái szokástól s hogy ez oka, miért fogja tenni az indítványt. Az *alsóházban* az általunk „Legújabb“ rovatunkban már közölt nyilatkozatok mentilek föl Savoyáról és a kereskedelmi szerződésről.

London, febr. 13. (*Parlamenti tárgyalás.*) Az *alsóházban* Russel lord közli az olasz kérdésre vonatkozó irományokat. Packington interpellatiójára a nevezett lord felelt: hogy a newfoundlandi halászat ügyének megvizsgálására kinevezett angol és francia biztosok megtevék jelentésök. Cochrane megtámadja a komány politikáját Sinat illetőleg és azt mondja, hogy Bruce önkényesen jár el. — Palmerston lord felszólítja Kingleket,

hogy Savoya átengedése vonatkozólag bejelentett indítványát halaszsa el addig, míg a kormány oly helyzetben leand, hogy e tárgyról tüzetesen beszélhessen. Kingleke ellenveti, hogy mint hiszi, Savoyának egyesítése Franciaországgal legkésőbb febr. 20-kán már meg fog történni. Ha tehát elnapolja indítványát, akkor egy kérvényről fogna folyani a tárgyalás. Az indítvány mégis bizonytalan időre el löu napolva.

Dunafejedelemségek. Bukarestben f. hó 5-kén (jan. 24.) fényesen megültek a *nemzeti ujfászlúelés ünnepeit*. Couza fejedelem, minthogy csak este érkezetett meg, két távirati sürgönyt küldött előre. Az egyik Alexandri külügyminiszterhez szolt s így hangzott: „Ha a jan. 24. magasztos és általános ünnepeyre meg nem jelenhetök Önök körében, kívánom, hogy kedves fővárosomban, Bukarestben a legbensőbb öröm és a legvidorabb kedélyhangulat uralkodjék. Ez okból ezenül általános bünbocsánatot hirdetek a folyamatban levő politikai perekre (tehát a sept. 28-ki kísérletért indított pörre is) és ez összes sajtókibágásokra, melyek törvényeséki vizsgálat alatt vannak. Hasonló bünbocsánatot hirdetem Jassyban is ki még elutazásom előtt. Adja Isten, hogy nemzetünkönökára egy románnak se legyen szüksége megkegyelmezésre. Holnap mint remélem, Bukarestben leandek, és meg fogok jelenni az előadásokra mind az állampalotában mind pedig a nemzeti színházban.“ — A második sürgöny Ghika Jánoshoz a miniszterium elnökéhez van intézve, tartalma e következő: „Bármennyire obajtok is résztvenni azon táncgyűlömban, melyet jan. 24-dikének megünnepelésére a helyhatóság a nemzeti színházban rendez, még sem tehetem. Megbizom tehát Önt, miniszter ur, sajnálatommal közözetni efelett nem csak, hanem engemet a táncgyűlömban és minden ünnepeynél is tisztársával képviselni — minthogy Buse és Rianniku folyó kiáradván, sok helyütt járhatlanná tevék az országutat s így a maga idejében tán meg nem érkezettem.“

Kogelnitseann ez alkalommal a következő beszédet intézte a fejedelembhez: „154 évi szenvedés, gyalázat és lealázás után ismét visszatérnek a fejedelemségek régi jogaikba, melyeket szerződésök által nyertek, s e jogok abban állnak: hogy saját keblökből szabadon választhatják fejedelmeket. Azáltal, hogy fenségök a nagy István trónjára meghívották, e jogok újból elismerve, megerősítve lönek. A nemzet ezen választás által egyszersmint elismerését kívánta tanusítani fenségök őseinek érdemei iránt, és föleg abbeli kívánatát és szándékát kifejezni: hogy új rendet, új törvényeket szükségel, és így mulaszthatalannul új fejedelmet is. Magasztos a te hivatásod, fejedelem, te hivatva vagy az aug. 7 iki (19) oventiót életbeléptetni s a hazának új időszakot teremteni. Légy tehát e hivatás engere, és oszlad el a hazának kételyeit, mely egész bizalommal esting rajtad, és erős, biztos kézzel vezess azt nemzeti ujfászlúelésnek befejezésére. Ma évfordulati napja van azon eseménynek, mely az egész román nép régi sovár vágyait betölté. Fenség, az egész nemzet ihlettel kebbel emlékezik vissza ama Sándorra, a jóra, ki az ottomán követnek e következő feledhetlen szavakat mondá: Oláhországának nincs szükségé más kormányzatra, mint amelyet a jó Isten ad neki, és amit jó kardja megöriz. Eljen I. Sándor János.“

A „Romanul“ írja, hogy febr. 5-kén az *osztói főconsul* is részt vett egy banketten és toástot mondott az egyesült fejedelemségek jóllétére.

Spanyolország. *Madrid*, febr. 10. O'Donnell tábornag nap a Fezbe vezető uton, két mérföldnyi távolban Tetuántól, kémszemlélet tartott. Prím tábornok más ponton tevé ezt. A nép szivesen fogadta mindentit a hadsereget. A marokkói sereg maradványai a fezi és tangeriutvonalokon

kétségbe
seket lö

a senatus
kezdeni

megkérd
sát korlá

Pekingb
hagya ny

kelök egy
rek gyöz

lentkezés
— A

az ottani

„Dresdn
Napoleon

rént mag
nai viszo

— L
Russel lord

kat. — Pa
jelenté, m

gálatl
jelentésök

Sándra von
önkényesen

szólítja föl
ványát hal

ben nem le
tást adhas

hiszi, hogy
kiszabott

e elhalaszt
előzni. — V

elhalasztat
— Pá

szori megin

— A P

levelet kap
dünk a M. T

füllt „Magy
összesen 170

— A li

senatorok
jāk — legri

szönheti, mel
s melyet a es

foglalkozni,
jegyzetekkel

szelgett és t
történelmi ké

fejlett ki. E
sikerült a es

helyiürülésnél

— Sari

„Történet és

entett in-
oly hely-
elhessen.
k egyesü-
kán már
át, akkor
s. Az in-

hó 5-kén
is ünnept.
tett meg,
Alexandri
a jan. 24.
enhetnek
osomban,
b kedély-
s bünbo-
k perekre
(is) és ez
vizsgálat
m Jassy-
nyegleme-
ndek, és
mpalotá-
második
hez van
díjtok is
dikének
ban ren-
vizsgálat
ur,
m enge-
tisztár-
k folyó
szágotat
n."

széledet
látat és
gek régi
e jogok
aszthat-
ly István
megező-
ersmint
érdemei
ni: hogy
zthatal-
fejedle-
öt élet-
egy te-
telyeit,
os kéz-
ezésére.
mely az
ség, az
za ama
vetkező
s szük-
d neki,
"ak
k fő-
dott az
táborn.
volban
ponton
rget. A
alokon

késégsbeesett állapotban vannak; O'Donnel intézkedéseket tőn a hadműködéseknek azonnali folytatására.

Legujabb.

— **Páris**, febr. 14. A „Moniteur“ mai száma szerint, a senatus és törvényhozó testület márc. 1-jén fogja megkezdeni ülését.

— **Kopenhaga**, febr. 13. Monrad püspök táviratilag megkérdezett: hajlandó-e az új miniszterium alkotását korlátlan hatalommal elfogadni?

— **Sz. Pétervár**, febr. 14. A „Journal de Petersburg“ Pekingből tudósításokat közöl dec. 4-ről. A császár odahagyta nyári székhelyét és visszatért a fővárosba. A fölkelők egyenletlenkednek egymásközt; a császári fegyverek győznek. A Peihó-torokolatnál európai hadihajók jelenkeznek.

— A „P. L.“-nak Belgrádból táviratozzák, hogy az ottani angol consul, Fonblanque Tamás gr. meghalt.

— **Bécs**, febr. 15. A jólérséülmi szokott „Dresdner Journal“ bécsi levelezője írja, hogy Napoleon felszólítja a pápa ő szentségét, miszerint maga terjeszsen elő javaslatokat a romagnai viszonyok rendezésére.

— **London**, febr. 14. Az alsóház tegnapi ülésében Russel lord előterjeszté az olasz kérdésre vonatkozó iratok. — **Pakington** kérdésre válaszolva, Russel lord kijelenté, mikép a *newfoundland* halászatok ügyében vizsgálattal foglalkodó francia s angol biztosok beadták jelentésüket. — **Crehrand** megtámadja a kormányt az ő politikáját s azt állítja, hogy Bruce önkényesen járt el. — **Palmerston** lord *Kinglake*-et arra szólítja föl, hogy *Savoya* átengedésére vonatkozó indítványát halasztza el addig, míg a kormány oly helyzetben nem leend, hogy ezen tárgy iránt teljes fölvilágosítást adhasson. — **Kinglake** azt válaszolja, mikép ő ugy hiszi, hogy a *Savoya* Franciaországgal való egyesítésére elhalasztaték, egy bevégzett tény fogná a vitát megelézni. — **Végtül** *Kinglake* indítványa határozatlan időre elhalasztatik.

— **Páris**, febr. 14. A „Gazette de France“ második megintést kapott.

TÁROGATÓ.

— A pesti növéndékpapságtól igen lekesen írt szép levelet kaptunk, mely a következőkkel végződik: „Itt küldünk a M. Tud. Akademia számára 140 forintot, 30-át ezen fölül Magyar Egyháziroda mi Iskolánk“ részéről, tehát összesen 170 frtot.“

— A lapok írják, hogy *Thierry*, kit Napoleon császár senatorrá nevezett ki, ezen új méltóságát — mint mondják — leginkább „*Attila*“ című történeti munkájának köszönheti, melynek egy példányát a császárnak benyújtotta s melyet a császár, ki maga is szérét történeti kutatásokkal foglalkozik, nem csak figyelemmel végigolvasott, de oldaljegyzetekkel is kísért. Később a császár személyesen is beszélgetett e tárgyban *Thierry*-vel, mely alkalommal köztük történelmi kétesebb kérdésekre nézve érdekes és élénk vita folyt ki. E vita alkalmával a történésnek oly mértékben sikerült a császár jó indulatát megnyernie, hogy a legelső helyitirítésnél senatorrá nevezé őt ki.

— **Sarkady István** beszélyirőnk előzetést hirdet „Történet és Szeretlem“ cím alatt april elején 16—18 iven

megjelenendő njabb történeti beszélyeire. Előfizetési ár csinos kemény kötésben 1 fr.; diszpéldány 2 fr. új p.

— **Kégel**, györgyábrányi mérnök a „P. L.“-hoz intézett levelében azon ajánlatot teszi, miszerint külföldön szerzett sokévi elméleti s gyakorlati ismereteit a m. Akademia palota-építési bizottságának rendelkezése alá bocsátja, s az épülethez szükséges minden tervet ingyen elkészít.

— Megjelent a „Magyarország és Erdély eredeti képekben“ című vállalat 35- és 36-ik füzete is, melyek az első kötetet befejezik; szövege a magyar alföld leírásáról szól, acélmetszvényei pedig erdélyi képeket tartalmaznak, melynek: a geryeszegi kastély; az új ref. templom Kolozsvárt; Szász-Sebes; Földvár romjai; a vas-hámor Oláh-falu mellett; végre Vajda-Hunyad. — Magyarországrol még egy kötet fog megjelenni. Erdélyrol pedig a harmadik kötet fog szólni.

— A „M. S.“ írja, hogy *Kisfaludy Sándor* „Hunyady János“-át egy jeles orosz költő neje, ki magyar születésű, oroszra fordította le.

— **Kéllős gyászír.** *Bajszai Zákó István*, hajdan több országgyűlés alatt megyei követ, munkás életének 50-dik évében f. é. mult hó 29-kén, és *Vajda Dániel*, kitünő tudományu férfit, és gazdasági író f. hó 9-kén elhunytak. Béke poraikra.

— **Ipolyságon** a kaszinó febr. 8-kán tartá meg az Akademia javára rendezett tánevigalmat, mely szépen folyt le. Az öltözék mindkét nemnél magyar volt.

— A „*Magyar Színház* L.“ írja, hogy a nemzeti színházi választmányok e napokban gyűlése volt, melyen a jövő évi költségvetésről tanácskoztak. *Gr. Ráday Gedeon* és *Vezérle János* urak ez alkalommal kijelenték, hogy *Egreesyvel* szerződni kívánnak; mire a választmány azt felelte, hogy *ebbe senmi esetre sem egyezik bele*.

— **Szentiványi György** ur, fia halálának alkalmából háromszáz frtot küldött be az erdélyi Muzeum-egylet választmányához, hogy abból százat az egylet tartson meg, százat a gazdasági-egylet, százat a nemzeti színház pénztárába tegyen át, az elhunyt fiatalnak nevére és emlékére iratva fel.

— **Fejedelmi jutalom-tételek.** A bajor kir. t. Akademia három pályakérdést tűz ki: 1.) Németország történetének tudományos kézikönyve, jutalma 10,000 fr., beküldési határidő 1865 jan. 1.; 2.) Német Régiségek kézikönyve, jutalma 2000 fr., határidő 1863. jan. 1.; 3.) Nevezetes német férfiak életiratai, jutalma 3000 fr., határidő 1861. márc. 1.

— A **Kazinczy-alapítványra** bejött összegek jegyzéke: m. b. Kemény István beküldött 108 fr. 29 kr.; Bocskay Ignác beküldött 181 fr. 10 kr.; ns. Urbanovszky Jusztin beküldött 207 fr. 10 kr.; ft. Purgstaller József beküldött 43 fr.; ft. Fábian Ambrus beküldött 10 fr.; ns. ft. Lipsey György beküldött 20 fr.; n. Tallian Sándor küldött 25 fr.; Szilágyi Sándor beküldött 300 frtot.

— A „*B. H.*“ írja: a pénzügyminiszterium előfordult esetek következtében elhatározta, hogy a legmagasb határozvány alapján, 1786. jul. 1-jén kibocsátott udv. kamarai rendelet, mely szerint a hivatalnokoknak azon államjóságok, melyeken alkalmazvák, gazdaságok és telkek birtoklása valamint haszonbérletése megtiltatik, — ujlag emlékeztetbe hozassék, s e tilalom szigoru megtartása fölött az összes hatóságok és hivatalok örködjének.

— **Győrött** a dalárda megalakult, s a mult napokban már szervezte is magát. A „*Gy. K.*“ reményli, hogy az minden tekintetben nemzetes leend, s egyik legfőbb gondját gyönyörű nemzeti dalaink fejlesztése- és terjesztésére fordítja.

— A **Napkeletben** arranézve, hogy hol építtessék a M. A. palotája, és melyik utca nevezessék el Kazinczy-utcának, ezeket olvassuk: „A M. T. Akademiának díszes csarnokot szándékozik a nemzet emelni; Kazin-

czy emlékére diszes szobrot akarnak állítani stb. III,6, hogy a hon fővárosában Pesten neveztessek egy utca *Kazinczy-utcának*. Két pesti lap tett ugyan már e részben említést. Az akadémiai palota építését nem tanácsos a mai időjárás szerént elhamarkodni; kár volna rövid idő múlva megbánni, hogy nem állítottuk azt illőbb helyre, mint az országutra. A palotának szabad téren kell állania; előtte Kazinczy szobra helyeztessek, s ezen tér a mai színházter. A *Nemzeti kaszinó* is ott építhet magának házat, palotát; a tertt ugyis szabályozni akarják; megveheti a három szerb házat báró Sináé mellett, a színházzal átellenes soron; a báró is átengedhető házat (Természetesen a nemzet illő elismerése s együtt hálája mellett!) valamely hazai intézetnek, például nagytott magyar k. banknak, hogy a Kazinczy-tér szobra körül csupa nyilvános hazai épület álljon. Ez volna kellő s érdemes megtiszteltetése a nagy férfinak; a háttérben pedig látjuk dicsőült *József* nádornak már most emelkedő szobrát, kinek szintén vannak érdemei a magyar Akademia létrehozatalában; ugy hiszem, jobb helyen a palota nem állhat, miat ezen, a volt harmincadi telken. Ami pedig a telek drágaságát illeti, csak egy kérdés elég arra: nem köteles-e hazánk fővárosának községsége a hazának áldozatot hozni, azon községség, melynek legtöbb hasznára s

diszére Álland majd a palota? — Most az utcáról. Van Pestnek egy utcája, melynek neve ma semmi értelemmel sincs összefüggésben; volt talán két század előtt; értem a váci utcát. Nem elég tán, ha váci utunk van, még utánk is legyen! Ez értelemzavarásul szolgál a vidékieknek; szenteljük azt Kazinczy emlékére, nem pedig az országot, melynek teljes értelme megvan, mert beleömlenek a soroksári, illői, kőbányai, kerepesi, a váci utak és a hatvani utca, továbbá a Múzeum, az országháza, mely az országuton legjobb helyen áll.

Nemzeti színház. — Ma sdtatik: „Donna Diána”, vigjáték 4 felvonásban.

Nemzeti könyvészet.

16. Utazás a Kaukaszban 1856—1859. Dumas Sándortól. Fordította *Schöley József*. Pest. 1860. Hartleben Kourád Adolf sajátja két kötet, k. s. r. Dumas Sándor arcképével orosz uti ruhában: XXXII. 132 és 174 l. (Ez Hartleben „Olvasó-tára”-nak első két kötetét képezi).

Tulajdonos kiadó és felelős szerkesztő: Fűmunkatárs: **Lonkay Antal.** Garay Alajos.

Ipar, gazdaság, pénzügy, kereskedelem és közlekedés.

Börzseárvirat Bécsből, febr. 15. 5°/₁₀₀ Metalliques 69.25. Hitelrészvények 19.50. — Augsburg 112.50. — London 131.10. — Arany agio 6.21. — Nemzeti kölcsön. 77.80. — Bankrészvények 865. —

Arkelet a bécsi börzén febr. 14.

5 ^o Ausztr. érték.	65.—	Gr. Waldstein „ 20 flos	27.—
5 ^o nemzeti kölcsön	77.90	Lloyd	200.—
5 ^o metalliques	69.—	Pesti lánchíd	355.—
4 ^o „	61.—	Éjszakai vasut	1950.—
5 ^o magy. földt. kötv.	72.25	Államvasut	2.0.—
Erdélyi „	69.25	Nyug. vasut	173.—
1834-ki állampapírok	380.—	Déli „	153.—
1839-ki „	124.50	Tiszai „	105.—
1854-ki „ 4 ^o es.	108.—	Pardubitzi	134.—
Comoi „	16.25	Amsterdam 100 „ holl. f.	—
Hitelesorsjegy	101.25	Augsburg 100 d. n. f.	—
4 ^o Dunagőzh. sorsj.	103.25	Frankfurt 100 d. n. f.	—
Hg Eszterházy „ 40 flos	84.—	Hamburg 100 m. b. f.	98.50
Hg Salm „ 40 flos	38.50	London 10 ft. st. „	130.25
Hg Palfy „ 40 flos	39.—	Páris 100 frank.	—
Hg Charly „ 40 flos	36.75	Bukarest oláh piasz.	—
Gr. St. Genois „ 40 flos	36.75	Cs. koronás	17.85
Rodau „ 40 flos	38.50	Cs. arany	6.14
Hg Windischg. „ 20 flos	22.75	Exist 100 fterért	129.—

VASUTMENETEK.

INDULÁS.

Pestről Váradra, Debrecenbe: 5 órak. regg. **Szolnokról Aradra:** 8 ó. 57 p. d. u. N.-Váradra 10 ó 3 p. regg. **Püspök-Ladányról N.-Váradra:** 12 ó. 53 p. d. u. **Szolnokról Deb. Miskolcra:** 10 ó. 3 p. regg. **Pestről Arad, Temesvárra:** 4 ó. 15 p. d. u. 5 ó. r. **Szegedről Temesvárra:** 11 ó. 34 p. éj. 3 ó. d. u. **Püsp.-Ladányról Szoln.-Arad:** 1 ó. 14 p. d. u. **Miskolcra** Pestre: 5 ó. 52 p. r. **Debrecenből** Pestre: 11 ó 35 p. reg. **N. Váradról** Püsp.-Ladányra: 9 ó. 30 d. e. **Aradról** Pestre: 9 ó. 51 p. e. **Temesvárról** Szegedre: 7 ó. 54 p. 5 ó. 10 p. r. **Szegedről** Pestre: 1 ó. 6. éj. 12 ó. dél. **Pestről Bécsbe:** 9 óra r. 9 ó. 25 p. est. **Új-Szönyről** Bécsbe: 2 óra 5 p. délután. **Bécsből** Pestre: 4 ó. 30 p. r. 7 órak. est. „ Győr-Uj-Szönyre: 8 ó. r. 4 ó. 40 p. d. u.

HIRDETÉSEK.

Könyvhirdetés.

Rader Antalnál Székes-Fehérvárott megjelent, és általa minden hiteles könyvkereskedőnél kapható:

„Szent Beszédék“ a nagyhőjtre.

Porto Mauritio Leonárd világhírű szónoktól. Fordította **Huszár Károly**, fehérmegyei áldozár.

Ára az egész sűrűn nyomtatott és gazdag tartalmú kötetnek 2 fr. 80 kr.; postán bérmentve 3 fr. 20 kr. a. é.

(4). (3—3).

Csőd-hirdetés.

1860. sz. Erdélyben a károlyi-fehérvári székesegyházmal az orgonistái és kántori állomás, melyvel a vasár-ünnep-és köznapokon tartatni szokott isteni tisztelő-és temetéseknél teendő szolgálaton kívül a közpántonai ifjuságnak ének-és hangszerezen való tanítása is össze van kapcsolva, illetőleg jövőn, annak betöltése végett a csőd ezennel megnyitattik. Ezen állomás után járó fizetés és járulékok galatéri 12 fr. 60 kr. a közpántonai ifjuság éneken való tanításáért 42 fr. szálláspénzül 89 fr., vagysis összesen 130 frt. o. é. Kik ezen egységeket, magyar és német nyelvbeni teljes jártassággal tanító bizonyítványokkal ellátott körleveleket Károly-Fehérvárra az erdélyi-megyei í. képtalanok folyóévi március hó végéig küldjék be.

Károly-Fehérvárt, 1860-iki február hó 6-kán.

(5). (1—3).

Az erdélyi püspöki hivatal.

Pest, 1860. Nyomatott Wodianer F.-nél. Erászbettér 3. szán.

*) Aty bercknek.